

# AURRESKUA

Aureskuari buruz, Tomas Egileor jaunak auxe esan eban: Berak esaten ebana Mendexa'ko baserri-  
tar zar bateri entzun eutsala. Ona emen agerpena:

«Auresku dantzea, bere neurkerea jira-biraka jarraituz, oillar-burrukea dogu. Aureskuaren bigarren zatia be, atzera ta aurrera, artazika ta gora-goraka, oillar irabazlearen joko-antzekoa da. Iru-garrena, zortziko esaten jakona, oillar-burruka orren azken garaipena dala esan lei».

Mundu guztiko dantzak, irutarikoak izaten dira: Erlejiño-dantzak, guda-dantzak eta maitatzailleenak. Zalantza barik, aureskua irugarren sail orretakoa da.

Dantzetan abereak antzesten dirala, batez be egaztiak, izan bear dogu kontuan. Adibidez, Aztekar-tean arranoa, Kaukaso-aldean indi oilloa edo «pavo»a, eta beste erri batzutan artza, otsoa, kanguroa...

Orduan, aureskua bere jatorriz oillar-dantza izatea . ez da arritzekoa.

Aita Donosti'k, zozoaren oiturak ikusita, zozo-dantza asmau eban.

Gallop «The Book of the Basques» liburuaren egilleak, idazti onetan Euskalerriko eresi, doiñu, abesti ta agozko bertsoari buruz ikaspide sakonak emoten ditu.

Bere adiskide dan Violet Alfred British Folklore Society'ren lendar-kariagaz, idatzi eban liburu entzutetsua «The dances of the World» munduko dantzak.

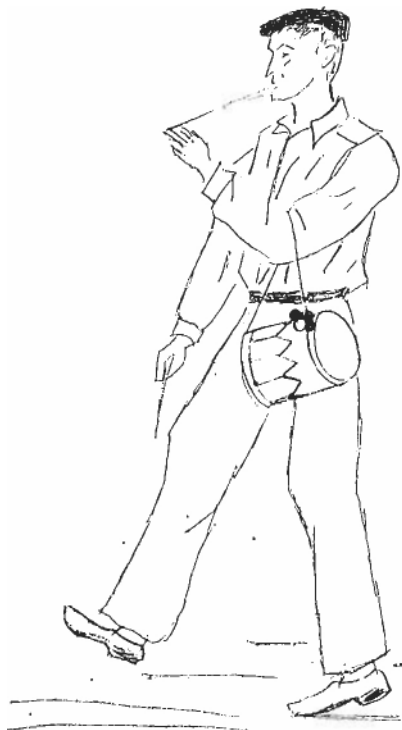
Egille bi oneik, euskotar bategaz batera, auxe iñoen:

«Aureskua, oillar-dantza interesgari baten antzeskuntza danez biotz - ikara aundiko jatortasuna dauka. Bere erraietan jai-arau ugariak eta udabarriko berbizkundera-  
ren bizitasuna daukaz».

Kaukaso'ko dantza batzui buruz, Alexander Bland'ek «The observer»en beste au idazten eban:

«Georgia'ko gizonen dantzea, Euskotarranagaz eta Eskozia'tarranagaz alkartuta dago.

Gizonak oin, berna ta ankakaz artazika, morapilloka, bizkortasun aundiaz, milla jira-bira berarizko egiten dabez.



Dantza ikusgarri oneik egaztien ar-egazkada ta ar-gosezko eragiñen antzekoak dira.

Ibilketak, beatz-erpañetan zeremoni-arauz antzestuaz, egazti-egazka ar-gosez egiñak dira.

Guzti orreik oillar-dantzea goratzen daukue!

Atzerritarren eritxi-billa ibilli barik, emen daukagu Arizmendi' tar Maria Elena.

Donosti'ko LA VOZ DE ESPAÑA'n, 1965'eko epaillaren 13'an gai orretaz eta Ituren'go aratozte azalduaz auxe esan eban:

«Ituren'go dantzak esangura argia dauke. Antza danez, dantzariak euren buruan daroezan oillarraren lurra-egakiak erna-indarraren irudi berezia dauke».

Orduan, aitatu doguzan idazlearen artean ba-dago eretxiaren bateratasuna.

Mendexe'ren eritxiaren adierazpena au izan leiteke: Aureskuak

iru zati ditiu: Aupadea, zemaia, zortziko.

Aupadan, burukide dantzari biak aurrez-aurre agertzen dira, alde bietatik alkarrari zemaika begira, ibillaldiak aldatuez.

Gero burrukea esaten jakona dator: Lenengo oin eskoiaz eskumaldetik aurrerantz, atzera ta aurrera iru edo lau bider, oinkada erdiak alde batera ta bestera, soiña bizkor eta dardaratsu alboraturik. Eta triska-jauzka bategaz amaitzen da burrukea.

Ondoren, zortziko-dantzea egiten da. Bere neurria, beteagoa, alaiagoa, astiroagoa dogu eta bere oinkada, triskada ta jauzker, beste dantzen lako bardiña da, ikuslearen aurrean irabaztearen garai-kundea agertu guraz.

\*

Gaurko euskal-dantzak, dantzarien gorputz-gaitasun obeakaz antolatzen dirala ikusten dogu eta taldeetako irakaskintza be lengo aldietakoa baiño ohea da.

Neurketa neurrituz egiten dabe dantza eta bizkortasinen erakuspene aundia izaten da.

\*

Talde batzun-eta besteen artean, orregaitño, legedi edo araudi bardiñik ez da agiri.

Alderdi baten eta bestean auresku-dantzea ikusi ezker, arintasuna ta berezko erreztasuna galdu egin dabela uste dogu.

Auresku-dantzea «Balet» izatera joaku eta aureskularitza ez dala gizonentzat egokioa dirudi...

Aureskua orain dantzan egiten dan lez ikusi ezker, ezin geinke gogoratu Mendexa'ko baserriatarraren eritxia. Eta dantzak erri bakoitzak daukan mezu berezia agertu bear dabe.

Ez uste izan plazako ta antzokietako dantzak bardiñak diranik. Edozelan be, aureskuak ez dagiala galdu enparatsetako tankera jatorrik.

Errege, aundiki ta sendi ospetsuen oin-oialez estalduta dagozen areto ta gela ederretan, minue bat lez dantzatzeko ez zan jaiogure aureskua.

LETONA'k